

Ramar för utgiftsområdena 20 och 23

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 12 oktober 2004 beslutat bereda övriga berörda utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 2004/05:1 Budgetpropositionen för år 2005 (volym 1) om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2005, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomsterna, förslag till utgiftstak för staten för åren 2005 och 2006 samt låneramar (yrkandena 1–17 och 27–36) jämte motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet behandlar i sitt yttrande de förslag i propositionen som avser utgiftsområdena Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20) samt Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23). I anslutning till yttrandet behandlas även vissa följdmotioner.

Utskottets övervägande

Utgiftsområde 20

Regeringen föreslår att ramen för utgiftsområde 20 för budgetåret 2005 skall fastställas till 3 994 805 000 kr. Riksdagen föreslås vidare godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområde 20 för år 2006 som riktlinje för regeringens budgetarbete samt godkänna beräkningen av utgifter på utgiftsområdet för år 2007. Regeringen beräknar utgifterna till 4 311 respektive 4 185 miljoner kronor. I jämförelse med anvisade medel år 2004 ökar ramen för utgiftsområdet med 182 miljoner kronor år 2005. Förändringen förklaras huvudsakligen av att utgiftsområdet ökar med 250 miljoner kronor till följd av åtgärder för att främja biologisk mångfald. Vidare beräknas utgiftsområdet öka med 214 miljoner kronor till följd av ökade satsningar på sanering och återställning av förorenade områden. Därutöver beräknas utgiftsområdet minska med 290 miljoner kronor till följd av lägre satsningar på stöd till klimatinvesteringar, samt med 17 miljoner kronor till följd av att ansvaret för bilavgasverksamhet (hållbarhetskontroller) överförs från Naturvårdsverket till Vägverket under utgiftsområde 22 Kommunikationer. Slutligen beräknas utgiftsområdet öka till följd av pris- och löneomräkning. I jämförelse med beräknade anslagsmedel per utgiftsområde i 2004 års ekonomiska vårproposition minskas ramen år 2005 med 27 miljoner kronor till följd av korrigering av satsningar i ovan nämnda proposition. Den beräknade ramen för år 2007 ökar med 190 miljoner kronor i jämförelse med den föreslagna ramen för år 2005. Detta förklaras huvudsakligen av förstärkta åtgärder för biologisk mångfald från år 2006.

Förslag till andra nivåer för ramen för utgiftsområde 20 läggs fram i partitioner (m), (fp), (kd) och (c).

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion Fi231 yrkande 6 (delvis) att ramen för utgiftsområde 20 för budgetåret 2005 skall fastställas till ett belopp som är 1 272 850 000 kr lägre än regeringens förslag. För budgetåren 2006 och 2007 föreslås i motionens yrkande 7 (delvis) en beräknad ram som är 1 523 respektive 1 373 miljoner kronor lägre än vad regeringen förordat. Enligt Moderata samlingspartiet behövs det nya mer effektiva metoder i arbetet för att bevara den biologiska mångfalden. En större andel av den skyddsvärda marken bör skyddas och vårdas genom att s.k. skötselkontrakt tecknas. Behovet av att köpa in skyddsvärd mark minskar därmed samtidigt som bevarandearbetet blir mer effektivt. För att finansiera arbetet med att bevara den biologiska mångfalden vill Moderata samlingspartiet inrätta en fond om en miljard kronor. Fonden skall vara öppen för donationer. I arbetet med att sanera förorenade markområden är det viktigt att prioritera de områden som är miljö- och hälsofarliga. För att kunna göra nödvändiga prioriteringar behövs vetenskapliga riskbedömning-

ar av saneringsobjektens farlighet för människa och miljö. Klimatinvesteringsprogrammet har givit dåliga eller inga resultat. Vidare anslag till detta stoppas.

I Folkpartiet liberalernas partimotion Fi232 yrkande 8 (delvis) föreslås att ramen för budgetåret 2005 skall fastställas till ett belopp som är 53 000 000 kr högre än vad regeringen föreslagit. Enligt yrkandena 9 och 11 (båda delvis) bör den beräknade ramen för åren 2006 och 2007 uppgå till ett belopp som är 34 miljoner kronor lägre respektive 127 miljoner kronor högre än regeringsförslaget. Folkpartiet liberalerna anser att de globala klimatförändringarna som orsakas av människan är ett av vår tids största miljöhot; frågan om vilken politik Sverige skall föra för att minska mänsklighetens klimatpåverkan är en av de viktigaste frågor som svenska politiker ställs inför över huvud taget. Folkpartiet liberalerna anser att denna fråga inte kan lösas genom tillfälliga satsningar som regeringens förslag om Klimppengar. I stället måste regeringen ta fram tydliga planer på hur Sverige skall avveckla sitt beroende av fossila bränslen. Detta måste inkludera en realistisk energipolitik, riktade forskningsinsatser och korrekt utformade styrmedel. Inom flera områden saknar Sverige i dag korrekta system för att uppnå ett hållbart samhälle. Folkpartiet liberalerna föreslår därför att en hållbarhetskommission tillsätts med uppgift att se över vilka effektiviseringar och moderniseringar av samhällets regelverk, styrmedel och upplysningsverksamhet som behöver göras, inte minst för att undvika att samhället motverkar goda initiativ från individer och företag. Förutom klimatpolitiken är en av de allvarligaste frågorna tillståndet i havet, och då speciellt Östersjön. Folkpartiet liberalerna föreslår därför en särskild Östersjösatsning där inledningsvis resurser sätts av för att förstärka den eftersatta räddningsberedskapen.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion Fi233 en minskning av ramen för budgetåret 2005 med 510 000 000 kr (yrkande 5 delvis). Den beräknade ramen bör i förhållande till regeringens förslag minskas med 710 miljoner kronor för både budgetåret 2006 och budgetåret 2007 (yrkande 7 delvis). Kristdemokraterna anser att miljöpolitiken måste präglas av en helhetssyn, där människan ingår i ett nära samspel med naturen utan att förbruka dess livsuppehållande resurser. Miljöhänsyn och miljöpolitik kan inte avgränsas till någon specifik sektor utan måste inkluderas i beslutsunderlaget inom alla politikområden. För att komma till rätta med miljöproblemen har Sveriges riksdag antagit 15 nationella miljökvalitetsmål. Det övergripande syftet är att överlämna ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta. Kristdemokraterna anser att de medel som anslås för biologisk mångfald i skogen skall fördelas till olika typer av åtgärder. Arbetet bör bedrivas dels genom att staten köper in mark för att ta den ur produktion, dels genom frivilliga överenskommelser i form av naturvårdsavtal. Avsättning av nyckelbiotoper bör föregås av en grundlig inventering för att öka träffsäkerheten i de ekologiska bedömningarna. Kristdemokraterna föreslår ett något långsammare genomförande av statliga

markuppköp, effektivisering av administrationen och en högre andel frivilliga avsättningar samtidigt som en avvägning görs mellan miljömålet och produktionsmålet. Kalkning av skogsmark bör ske i en högre takt än vad regeringen föreslår. Kristdemokraterna vill fortsätta klimatinvesteringsprogrammet (Klimp), som bidrar till uppfyllelsen av Sveriges nationella klimatmål. För att minska fordonstrafikens påverkan på miljön föreslår Kristdemokraterna särskilda satsningar på forskning inom detta område.

Centerpartiet föreslår i sin partimotion Fi234 yrkande 3 (delvis) att ramen för utgiftsområde 20 för budgetåret 2005 ökas med 200 000 000 kr. För budgetåren 2006 och 2007 föreslås en beräknad ram som är 200 respektive 100 miljoner kronor högre än vad regeringen förordat (yrkande 3 delvis). Enligt Centerpartiet bör ett nytt anslag inrättas för forskning och utveckling av alternativa drivmedel. Klimatproblemet måste lösas och det krävs att åtgärder vidtas för att Sveriges mål om halverade utsläpp av växthusgaser till år 2050 skall kunna förverkligas. Anslaget skall användas till forskning men också till olika typer av stöd till anläggningar för framställning av förnybara drivmedel. Det är viktigt att forskningsinsatser görs i samarbete med fordonsindustri samt drivmedelstillverkare. För att frigöra budgetmedel till detta väljer Centerpartiet bl.a. att dra ned 3 % på samtliga verk och myndigheter inom utgiftsområdet utom Kemikalieinspektionen. Centerpartiet förordar en annan modell för bevarande av skyddsvärd skogsmark (naturvårdsavtal m.m.) och förstärker inom utgiftsområde 23 insatserna för rådgivning och biotopskydd inom skogsbruket. Därmed kan anslaget avseende åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden reduceras. För att bl.a. ta fram en heltäckande forsknings- och aktionsplan för Östersjöns miljö tillförs ytterligare medel till miljöforskningen. Miljöproblemen känner inga nationsgränser som vi alla vet. Sveriges befolkning har ett stort ansvar för och utmaning i att minska våra "ekologiska fotavtryck", för att vi inte skall fortsätta att stjåla miljöutrymme av andra människor och kommande generationer. Som nation har vi också ett stort ansvar i att bistå fattigare länder i deras miljöarbete. Centerpartiet väljer därför att vidmakthålla kravet om att Sverige skall satsa pengar på miljöbistånd. Anslaget återfinns under utgiftsområde 7.

Miljö- och jordbruksutskottet vill för sin del anföra följande. Utgiftsområdet omfattar 13 anslag fördelade på två politikområden. Politikområdet Miljöpolitik omfattar bl.a. verksamhet som avser naturvård och biologisk mångfald, vatten- och luftvård, avfallsfrågor, miljöskydd, kemikaliekontroll, miljöövervakning, strålskydd och internationellt miljösamarbete. Vidare ingår del av politikområdet Forskningspolitik. Som framhålls i propositionen ökar ramen för utgiftsområdet med 182 miljoner kronor år 2005 i jämförelse med anvisade medel år 2004. Förändringen förklaras huvudsakligen av att ytterligare medel (250 miljoner kronor) tillförs åtgärder för att främja biologisk mångfald. Utökade satsningar på sanering och återställning av förorenade områden beräknas öka utgiftsområdet med 214 miljoner kronor. Därutöver beräknas en minskning med sammanlagt 307

miljoner kronor till följd av lägre satsningar på stöd till klimatinvesteringar och att ansvaret för bilavgasverksamhet (hållbarhetskontroller) överförs från Naturvårdsverket till Vägverket under utgiftsområde 22 Kommunikationer. Slutligen beräknas utgiftsområdet öka till följd av pris- och löneomräkning. I jämförelse med beräknade anslagsmedel per utgiftsområde i 2004 års ekonomiska vårproposition minskas ramen år 2005 med 27 miljoner kronor till följd av korrigering av satsningar i ovan nämnda proposition. Den beräknade ramen för år 2007 ökar med 190 miljoner kronor i jämförelse med den föreslagna ramen för år 2005, vilket huvudsakligen förklaras av förstärkta åtgärder för biologisk mångfald från år 2006.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om att ramen för utgiftsområde 20 skall fastställas till 3 994 805 000 kr för budgetåret 2005 och avstyrker motionerna Fi231 (m) yrkande 6, Fi232 (fp) yrkande 8, Fi233 (kd) yrkande 5 och Fi234 (c) yrkande 3 i denna del. Utskottet anser vidare att regeringens förslag beträffande den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområdet för budgetåret 2006 och beräkningen av utgifter på utgiftsområdet för budgetåret 2007 bör godkännas och att motionerna Fi231 (m) yrkande 7, Fi232 (fp) yrkandena 9 och 11, Fi233 (kd) yrkande 7 och Fi234 (c) yrkande 3 därmed bör avstyrkas i denna del.

Utgiftsområde 23

Regeringen föreslår att ramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2005 skall fastställas till 14 655 991 000 kr. Riksdagen föreslås vidare godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområde 23 för år 2006 som riktlinje för regeringens budgetarbete samt godkänna beräkningen av utgifter på utgiftsområdet för år 2007. Regeringen beräknar utgifterna till 15 782 respektive 15 749 miljoner kronor. I jämförelse med anvisade medel år 2004 ökar ramen för utgiftsområdet med 364 miljoner kronor år 2005. Förändringen förklaras huvudsakligen av att EU-bidrag för arealersättning och djurbidrag ökar med 150 miljoner kronor. Vidare beräknas utgiftsområdet öka med 32 miljoner kronor till följd av satsningar på landsbygdsutveckling. Därutöver beräknas utgiftsområdet öka med 45 miljoner kronor till följd av åtgärder för att främja mindre kända arter, och med 43 miljoner kronor till följd av satsningar på förbättrat djurskydd och bekämpning av djursjukdomar. Slutligen beräknas utgiftsområdet öka med 35 miljoner kronor till följd av insatser för att främja bl.a. närslakt och småskalig livsmedelsförfärdling, samt med 61 miljoner kronor till följd av åtgärder för förbättrat biotopskydd inom skogsbruket. I jämförelse med beräknade anslagsmedel per utgiftsområde i 2004 års ekonomiska vårproposition föreslås ramen för utgiftsområdet öka med 117 miljoner kronor år 2005. Detta förklaras huvudsakligen av ovannämnda åtgärder. Den beräknade ramen för år 2007 ökar med 1 093 miljoner kronor i jämförelse med den föreslagna ramen för år 2005. Detta förklaras huvudsakligen av en fortsatt ökning av EU-bidraget för arealersättning och djurbidrag. Den beräknade ramen för

2007 ökar med 1 093 miljoner kronor i jämförelse med den föreslagna ramen för 2005. Detta förklaras huvudsakligen av en fortsatt ökning av EU-bidraget för arealersättning och djurbidrag.

Förslag till andra nivåer för ramen för utgiftsområde 23 läggs fram i partimotioner (m), (fp), (kd) och (c).

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion Fi231 yrkande 6 (delvis) att ramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2005 skall fastställas till ett belopp som är 585 489 000 kr lägre än regeringens förslag. För budgetåren 2006 och 2007 föreslås i motionens yrkande 7 (delvis) en beräknad ram som är 605 respektive 556 miljoner kronor lägre än vad regeringen förordat. Enligt Moderata samlingspartiet belastas den svenska livsmedelsproduktionen med skatter på produktionsmedlen som är avsevärt högre än omvärldens. Moderata samlingspartiet vill avskaffa skatterna på växtnäring och växtskyddsmedel. Därmed behöver dessa medel inte återföras på diverse utgiftsanslag i statens budget. Djurskyddsmyndigheten bör läggas ned. Inte heller behöver den verksamhet som Livsmedelsekonomiska institutet bedriver ske i en speciell myndighet. Dessa myndigheter avskaffas därför. Jordbruksverket får ökat anslag för att överta vissa av Djurskyddsmyndighetens uppgifter. Staten skall inte ha till uppgift att marknadsföra eller stimulera konsumtionen av en viss typ av livsmedel. Detta sköts bäst av marknaden utan statlig inblandning. Anslaget till ekologisk produktion bör tas bort. Moderata samlingspartiet avvisar de nya utgifter som föreslås vad gäller Artdatabanken. Anslagen för biologisk mångfald bör också bekosta kostnader för biotopskydd och naturvårdsavtal i skogen.

I Folkpartiet liberalernas partimotion Fi232 yrkande 8 (delvis) föreslås att ramen för budgetåret 2005 skall fastställas till ett belopp som är 334 000 000 kr lägre än vad regeringen föreslagit. Enligt yrkandena 9 och 11 (båda delvis) bör den beräknade ramen för åren 2006 och 2007 uppgå till ett belopp som är 353 respektive 188 miljoner kronor lägre än regeringsförslaget. Enligt Folkpartiet liberalerna är grunden för en liberal jordbruks-, skogs- och fiskepolitik en aktiv näringspolitik med tydligt företagarperspektiv. Folkpartiet liberalerna anser att det skall vara miljömässigt hållbara verksamheter där produktion och tjänster styrs av konsumenternas efterfrågan. Folkpartiet liberalerna vill också fortsätta att arbeta för ett förbättrat djurskydd och en starkare livsmedelskontroll. Vidare måste politiken även vila på en rättvis handelspolitik gentemot tredje världen. Det är därför av största vikt att WTO:s medlemsländer nu lyckats komma överens om gemensamma principer för reformering av världshandeln. Folkpartiet liberalerna anser att det är angeläget att alla exportstöd samt andra handelsstörande krediter och bistånd snabbt tas bort. Det behövs ett samlat grepp inom myndigheter och verk med ansvar för de areella näringarna. I LAN (verket för landsbygden och de areella näringarna) skall alla frågor som hör till näringsdelen av jordbruk, skog och fiske ingå.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion Fi233 en höjning av ramen för budgetåret 2005 med 134 000 000 kr (yrkande 5 delvis). För budgetåren 2006 och 2007 bör den beräknade ramen höjas med 208 respektive 258 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 7 delvis).

Kristdemokraternas inriktning för jordbruket syftar till fortsatt användning av åkermarken för livsmedelsproduktion eller produktion som enkelt kan ställas om till livsmedelsproduktion. De anslagsförändringar som föreslås syftar till att förbättra det svenska jordbrukets konkurrenskraft i förhållande till omvärlden. Skatter och avgifter, bl.a. dieselskatten, föreslås harmoniseras med övriga EU-länder. Detta bedöms vara en förutsättning för att jordbruket skall finnas kvar som basnäring i hela landet, för att bevara den öppna landskapsbilden samt för att möjliggöra ett fullt utnyttjande av befintliga EU-ersättningar. Kristdemokraterna anser att den skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel som jordbruket betalar skall återgå till jordbruksnäringen i form av finansiering av jordbruksforskning, åtgärder för att minska växtnäringens förluster och till stöd för utveckling av en mer miljöanpassad jordbruksverksamhet. Kristdemokraterna vill också tillskjuta jordbruket ytterligare resurser till stöd för avbytartjänster och till ersättning för skörde-skador. Stödet till jordbrukets rationalisering, bl.a. genom omarrondering, föreslås fortsätta. Samtidigt föreslår Kristdemokraterna ytterligare satsningar på miljöförbättrande åtgärder i jordbruket. Jordbruksverkets dubbla roll som huvudman för distriktsveterinärorganisationen bör utvecklas, vilket medför ett säkrare djurskydd och ekonomiska besparingar inom myndigheten.

Centerpartiet föreslår i sin partimotion Fi234 yrkande 3 (delvis) att ramen för utgiftsområde 23 för budgetåret 2005 ökas med 200 000 000 kr. För budgetåren 2006 och 2007 föreslås en beräknad ram som är 200 respektive 300 miljoner kronor högre än vad regeringen förordat (yrkande 3 delvis). Enligt Centerpartiet skapar svenskt jord- och skogsbruk mervärden i form av god djuromsorg, bra miljöhänsyn, biologisk mångfald och en levande landsbygd. Centerpartiet anser att dessa mervärden är samhällsnyttor som samhället också skall vara med och betala för. Utöver skattesänkningar och regelförenklingar, som gör att det svenska lantbruket får möjlighet att konkurrera på likvärdiga villkor med andra länders lantbruk, behövs ett antal offensiva satsningar. Skogsvårdsstyrelsens arbete med rådgivning för att upprätthålla en god virkesproduktion utan tvångsåtgärder är en investering för framtidens skogsnäring. Det arbete som sker i skogen för att bevara den biologiska mångfalden måste också premieras med en ökad satsning på naturvårdsavtal och rådgivning. Vidare behövs ytterligare förstärkningar när det gäller djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder. För att få en god acceptans i samhället för en livskraftig rovdjursstam, måste åtgärder vidtas för att betala ut tillräckliga ersättningar för viltskador. Centerpartiet anser att Djurskyddsmyndigheten bör läggas ned; dess uppgifter bör återföras och uppdras åt Jordbruksverket och Centrala försöksdjursnämnden. Denna lösning är mer effektiv med tanke på de stora

samordningsvinsterna, samtidigt som ett helhetsgrepp saknas i den nya myndigheten. Centerpartiet ser även en möjlighet till anslagsbesparing genom en viss del självfinansiering av dem som ansöker om att få utföra djurförsök. Vidare bör Livsmedelsekonomiska institutet läggas ned. Ytterligare medel bör användas till bl.a. återskapande av våtmarker, utsatta områden (Less Favoured Areas) som Norrland, skärgården och Sydsvenska höglandet. Medel skall också gå till att stärka dessa områdens konkurrenskraft samt till startstöd till landsbygdsföretagare för ökat företagande på landsbygden. Vidare bör en satsning göras för att fullfölja de omarronderingsprojekt som pågår i bl.a. Dalarnas län, något som på sikt är samhällsekonomiskt lönsamt. Centerpartiet föreslår i andra motioner att jordbrukets s.k. ryggsäck lyfts av och därmed att skatten på kväve i handelsgödsel slopas. Regeringens extra satsning på Artdatabanken bör ej genomföras. Inom skogssektorn, som är Sveriges största nettoexportör, finns det ett stort behov av forskning och utveckling. Forskning bör inriktas mot bl.a. svampangrepp och trämaterialens användningsområden samt en generell minskad miljöpåverkan av jord- och skogsbruk.

Miljö- och jordbruksutskottet vill för sin del anföra följande. Utgiftsområdet omfattar 38 anslag fördelade på sju politikområden. Det mest omfattande politikområdet är Livsmedelspolitik som omfattar i första hand verksamhet som avser jordbruks- och trädgårdsnäringarna, fiskerinäringen samt livsmedel. Övriga politikområden är Landsbygdspolitik, Djurpolitik, Samepolitik, Skogspolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Som framgår av propositionen föreslås för budgetåret 2005 att sammanlagt 14,6 miljarder kronor anslås för utgiftsområdet. Ungefär 60 % av utgifterna finansieras från EU-budgeten. Merparten av EU-stödet avser obligatoriska åtgärder såsom arealersättning, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör landsbygdsprogrammet och strukturplanen för fiskerinäringen i Sverige. Som redovisas i propositionen ökar ramen för utgiftsområdet med 364 miljoner kronor år 2005 i jämförelse med anvisade medel år 2004. Förändringen förklaras huvudsakligen av att EU-bidrag för arealersättning och djurbidrag ökar med 150 miljoner kronor. Vidare tillkommer 32 miljoner kronor till följd av satsningar på landsbygdsutveckling och 45 miljoner kronor till följd av åtgärder för att främja mindre kända arter. Ytterligare satsningar på förbättrat djurskydd och bekämpning av djursjukdomar samt insatser för att främja bl.a. närslakt och småskalig livsmedelsförädling innebär att utgiftsområdet ökar med 43 respektive 35 miljoner kronor. Slutligen tillförs ytterligare 61 miljoner kronor till följd av åtgärder för förbättrat biotopskydd inom skogsbruket. I jämförelse med beräknade anslagsmedel per utgiftsområde i 2004 års ekonomiska vårproposition föreslås ramen för utgiftsområdet öka med 117 miljoner kronor år 2005. Detta förklaras huvudsakligen av ovan nämnda åtgärder. En fortsatt ökning

av EU-bidraget för arealersättning och djurbidrag förklarar att den beräknade ramen för år 2007 ökar med 1 093 miljoner kronor i jämförelse med den föreslagna ramen för år 2005.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om att ramen för utgiftsområde 23 skall fastställas till 14 655 991 000 kr för budgetåret 2005 och avstyrker motionerna Fi231 (m) yrkande 6, Fi232 (fp) yrkande 8, Fi233 (kd) yrkande 5 och Fi234 (c) yrkande 3 i denna del. Utskottet anser vidare att regeringens förslag beträffande den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområdet för budgetåret 2006 och beräkningen av utgifter på utgiftsområdet för budgetåret 2007 bör godkännas och att motionerna Fi231 (m) yrkande 7, Fi232 (fp) yrkandena 9 och 11, Fi233 (kd) yrkande 7 och Fi234 (c) yrkande 3 därmed bör avstyrkas i denna del.

Stockholm den 21 oktober 2004

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Åsa Domeij (mp), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Carina Ohlsson (s), Sverker Thorén (fp), Jan Andersson (c), Jan-Olof Larsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Christin Hagberg (s), Ann-Kristine Johansson (s), Sven-Erik Sjöstrand (v) och Marie Wahlgren (fp).

Avvikande meningar

1. Utgifternas fördelning på utgiftsområden (m)

Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m) anför:

Utgiftsområde 20

Enligt Moderata samlingspartiet behövs det nya mer effektiva metoder i arbetet för att bevara den biologiska mångfalden. En större andel av den skyddsvärda marken bör skyddas och vårdas genom att s.k. skötselkontrakt tecknas. Behovet av att köpa in skyddsvärd mark minskar därmed samtidigt som bevarandearbetet blir mer effektivt. För att finansiera arbetet med att bevara den biologiska mångfalden vill Moderata samlingspartiet inrätta en fond om en miljard kronor. Fonden skall vara öppen för donationer. I arbetet med att sanera förorenade markområden är det viktigt att prioritera de områden som är miljö- och hälsofarliga. För att kunna göra nödvändiga prioriteringar behövs vetenskapliga riskbedömningar av saneringsobjektens farlighet för människa och miljö. Klimatinvesteringsprogrammet har givit dåliga eller inga resultat. Vidare anslag till detta stoppas.

Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi231 yrkandena 6 (delvis) och 7 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2005 med 1 272 850 000 kr. Den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområdet för år 2006 och de beräknade utgifterna för år 2007 innebär en minskning med 1 523 respektive 1 373 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Enligt Moderata samlingspartiet belastas den svenska livsmedelsproduktionen med skatter på produktionsmedlen som är avsevärt högre än omvärldens. Moderata samlingspartiet vill avskaffa skatterna på växtnäring och växtskyddsmedel. Därmed behöver dessa medel inte återföras på diverse utgiftsanslag i statens budget. Djurskyddsmyndigheten bör läggas ned. Inte heller behöver den verksamhet som Livsmedelsekonomiska institutet bedriver ske i en speciell myndighet. Dessa myndigheter avskaffas därför. Jordbruksverket får ökat anslag för att överta vissa av Djurskyddsmyndighetens uppgifter. Staten skall inte ha till uppgift att marknadsföra eller stimulera konsumtionen av en viss typ av livsmedel. Detta sköts bäst av marknaden utan statlig inblandning. Anslaget till ekologisk produktion bör tas bort. Moderata samlingspartiet avvisar de nya utgifter som föreslås vad gäller Artdatabanken. Anslagen för biologisk mångfald bör också bekosta kostnader för biotopskydd och naturvårdsavtal i skogen.

Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi231 yrkandena 6 (delvis) och 7 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2005 med 585 489 000 kr. Den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområdet för år 2006 och de beräknade utgifterna för år 2007 innebär en minskning med 605 respektive 556 miljoner kronor.

2. Utgifternas fördelning på utgiftsområden (fp)

Sverker Thorén (fp) och Marie Wahlgren (fp) anför:

Utgiftsområde 20

Folkpartiet liberalerna anser att de globala klimatförändringarna som orsakas av människan är ett av vår tids största miljöhot; frågan om vilken politik Sverige skall föra för att minska mänsklighetens klimatpåverkan är en av de viktigaste frågor som svenska politiker ställs inför över huvud taget. Folkpartiet liberalerna anser att denna fråga inte kan lösas genom tillfälliga satsningar som regeringens förslag om Klimppengar. I stället måste regeringen ta fram tydliga planer på hur Sverige skall avveckla sitt beroende av fossila bränslen. Detta måste inkludera en realistisk energipolitik, riktade forskningsinsatser och korrekt utformade styrmedel. Inom flera områden saknar Sverige i dag korrekta system för att uppnå ett hållbart samhälle. Folkpartiet liberalerna föreslår därför att en hållbarhetskommision tillsätts med uppgift att se över vilka effektiviseringar och moderniseringar av samhällets regelverk, styrmedel och upplysningsverksamhet som behöver göras, inte minst för att undvika att samhället motverkar goda initiativ från individer och företag. Förutom klimatpolitiken är en av de allvarligaste frågorna tillståndet i havet, och då speciellt Östersjön. Folkpartiet liberalerna föreslår därför en särskild Östersjösatsning där inledningsvis resurser sätts av för att förstärka den eftersatta räddningsberedskapen.

Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi232 yrkandena 8 (delvis), 9 (delvis) och 11 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, ökning av utgiftsramen för budgetåret 2005 med 53 000 000 kr. Den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområdet för år 2006 och de beräknade utgifterna för år 2007 innebär en minskning med 34 respektive en ökning med 127 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

I Folkpartiet liberalernas partimotion Fi232 yrkande 8 (delvis) föreslås att ramen för budgetåret 2005 skall fastställas till ett belopp som är 334 000 000 kr lägre än vad regeringen föreslagit. Enligt yrkandena 9 och 11 (båda delvis) bör den beräknade ramen för åren 2006 och 2007 uppgå till ett belopp som är 353 respektive 188 miljoner kronor lägre än regeringsförslaget. Enligt Folkpartiet liberalerna är grunden för en liberal jordbruks-, skogs- och fiskepolitik en aktiv näringspolitik med tydligt före-

tagarperspektiv. Folkpartiet liberalerna anser att det skall vara miljömässigt hållbara verksamheter där produktion och tjänster styrs av konsumenternas efterfrågan. Folkpartiet liberalerna vill också fortsätta att arbeta för ett förbättrat djurskydd och en starkare livsmedelskontroll. Vidare måste politiken även vila på en rättvis handelspolitik gentemot tredje världen. Det är därför av största vikt att WTO:s medlemsländer nu lyckats komma överens om gemensamma principer för reformering av världshandeln. Folkpartiet liberalerna anser att det är akut att alla exportstöd samt andra handelsstörande krediter och bistånd snabbt tas bort. Det behövs ett samlat grepp inom myndigheter och verk med ansvar för de areella näringarna. I LAN (verket för landsbygden och de areella näringarna) skall alla frågor som hör till näringsdelen av jordbruk, skog och fiske ingå.

Vi föreslår i enlighet med vår partimotion Fi232 yrkandena 8 (delvis), 9 (delvis) och 11 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2005 med 334 000 000 kr. Den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområdet för år 2006 och de beräknade utgifterna för år 2007 innebär en minskning med 353 respektive 188 miljoner kronor.

3. Utgifternas fördelning på utgiftsområden (kd)

Sven Gunnar Persson (kd) anför:

Utgiftsområde 20

Kristdemokraterna anser att miljöpolitiken måste präglas av en helhetssyn, där människan ingår i ett nära samspel med naturen utan att förbruka dess livsuppehållande resurser. Miljöhänsyn och miljöpolitik kan inte avgränsas till någon specifik sektor utan måste inkluderas i beslutsunderlaget inom alla politikområden. För att komma till rätta med miljöproblemen har Sveriges riksdag antagit 15 nationella miljökvalitetsmål. Det övergripande syftet är att överlämna ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta. Kristdemokraterna anser att de medel som anslås för biologisk mångfald i skogen skall fördelas till olika typer av åtgärder. Arbetet bör bedrivas dels genom att staten köper in mark för att ta den ur produktion, dels genom frivilliga överenskommelser i form av naturvårdsavtal. Avsättning av nyckelbiotoper bör föregås av en grundlig inventering för att öka träffsäkerheten i de ekologiska bedömningarna. Kristdemokraterna föreslår ett något långsammare genomförande av statliga markuppköp, effektivisering av administrationen och en högre andel frivilliga avsättningar samtidigt som en avvägning görs mellan miljömålet och produktionsmålet. Kalkning av skogsmark bör ske i en högre takt än vad regeringen föreslår. Kristdemokraterna vill fortsätta klimatinvesteringsprogrammet (Klimp), som bidrar till uppfyllelsen av Sveriges nationella klimatomål. För att minska fordonstrafikens påverkan på miljön föreslår Kristdemokraterna särskilda satsningar på forskning inom detta område.

Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi233 yrkandena 5 (delvis) och 7 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, minskning av utgiftsramen för budgetåret 2005 med 510 000 000 kr. Den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområdet för år 2006 och de beräknade utgifterna för år 2007 innebär en minskning med 710 respektive 710 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Kristdemokraternas inriktning för jordbruket syftar till fortsatt användning av åkermarken för livsmedelsproduktion eller produktion som enkelt kan ställas om till livsmedelsproduktion. De anslagsförändringar som föreslås syftar till att förbättra det svenska jordbrukets konkurrenskraft i förhållande till omvärlden. Skatter och avgifter, bl.a. dieselskatten, föreslås harmoniseras med övriga EU-länder. Detta bedöms vara en förutsättning för att jordbruket skall finnas kvar som basnäring i hela landet, för att bevara den öppna landskapsbilden samt för att möjliggöra ett fullt utnyttjande av befintliga EU-ersättningar. Kristdemokraterna anser att den skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel som jordbruket betalar skall återgå till jordbruksnäringen i form av finansiering av jordbruksforskning, åtgärder för att minska växtnäringens förluster och till stöd för utveckling av en mer miljöanpassad jordbruksverksamhet. Kristdemokraterna vill också tillskjuta jordbruket ytterligare resurser till stöd för avbytartjänster och till ersättning för skördekadaver. Stödet till jordbrukets rationalisering, bl.a. genom omarrondering, föreslås fortsätta. Samtidigt föreslår Kristdemokraterna ytterligare satsningar på miljöförbättrande åtgärder i jordbruket. Jordbruksverkets dubbla roll som huvudman för distriktsveterinärorganisationen bör utvecklas, vilket medför ett säkrare djurskydd och ekonomiska besparingar inom myndigheten.

Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi233 yrkandena 5 (delvis) och 7 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, ökning av utgiftsramen för budgetåret 2005 med 134 000 000 kr. Den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområdet för år 2006 och de beräknade utgifterna för år 2007 innebär en ökning med 208 respektive 258 miljoner kronor.

4. Utgifternas fördelning på utgiftsområden (c)

Jan Andersson (c) anför:

Utgiftsområde 20

Enligt Centerpartiet bör ett nytt anslag inrättas för forskning och utveckling av alternativa drivmedel. Klimatproblemet måste lösas och det krävs att åtgärder vidtas för att Sveriges mål om halverade utsläpp av växthusgas till år 2050 skall kunna förverkligas. Anslaget skall användas till forskning men också till olika typer av stöd till anläggningar för framställ-

ning av förnybara drivmedel. Det är viktigt att forskningsinsatser görs i samarbete med fordonsindustri samt drivmedelstillverkare. För att frigöra budgetmedel till detta väljer Centerpartiet bl.a. att dra ned 3 % på samtliga verk och myndigheter inom utgiftsområdet utom Kemikalieinspektionen. Centerpartiet förordar en annan modell för bevarande av skyddsvärd skogsmark (naturvårdsavtal m.m.) och förstärker inom utgiftsområde 23 insatserna för rådgivning och biotopskydd inom skogsbruket. Därmed kan anslaget avseende åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden reduceras. För att bl.a. ta fram en heltäckande forsknings- och aktionsplan för Östersjöns miljö tillförs ytterligare medel till miljöforskningen. Miljöproblemen känner inga nationsgränser som vi alla vet. Sveriges befolkning har ett stort ansvar för och utmaning i att minska våra ”ekologiska fotavtryck”, för att vi inte skall fortsätta att stjäla miljöutrymme av andra människor och kommande generationer. Som nation har vi också ett stort ansvar i att bistå fattigare länder i deras miljöarbete. Centerpartiet väljer därför att vidmakthålla kravet om att Sverige skall satsa pengar på miljöbistånd. Anslaget återfinns under utgiftsområde 7.

Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi234 yrkande 3 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, ökning av utgiftsramen för budgetåret 2005 med 200 000 000 kr. Den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområdet för år 2006 och de beräknade utgifterna för år 2007 innebär en ökning med 200 respektive 100 miljoner kronor.

Utgiftsområde 23

Enligt Centerpartiet skapar svenskt jord- och skogsbruk mervärden i form av god djuromsorg, bra miljöhänsyn, biologisk mångfald och en levande landsbygd. Centerpartiet anser att dessa mervärden är samhällsnyttor som samhället också skall vara med och betala för. Utöver skattesänkningar och regelförenklningar, som gör att det svenska lantbruket får möjlighet att konkurrera på likvärdiga villkor med andra länders lantbruk, behövs ett antal offensiva satsningar. Skogsvårdsstyrelsens arbete med rådgivning för att upprätthålla en god virkesproduktion utan tvångsåtgärder är en investering för framtidens skogsnäring. Det arbete som sker i skogen för att bevara den biologiska mångfalden måste också premieras med en ökad satsning på naturvårdsavtal och rådgivning. Vidare behövs ytterligare förstärkningar när det gäller djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder. För att få en god acceptans i samhället för en livskraftig rovdjursstam, måste åtgärder vidtas för att utbetala tillräckliga ersättningar för viltskador. Centerpartiet anser att Djurskyddsmyndigheten bör läggas ned; dess uppgifter bör återföras och uppdras åt Jordbruksverket och Centrala försöksdjursnämnden. Denna lösning är mer effektiv med tanke på de stora samordningsvinster, samtidigt som ett helhetsgrepp saknas i den nya myndigheten. Centerpartiet ser även en möjlighet till anslagsbesparing genom en viss del självfinansiering av dem som ansöker om att få utföra djurförsök. Vidare bör Livsmedels-

ekonomiska institutet läggas ned. Ytterligare medel bör användas till bl.a. återskapande av våtmarker, utsatta områden (Less Favoured Areas) som Norrland, skärgården och Sydsvenska höglandet. Medel skall också gå till att stärka dessa områdens konkurrenskraft samt startstöd till landsbygdsföretagare för ökat företagande på landsbygden. Vidare bör en satsning göras för att fullfölja de omarronderingsprojekt som pågår i bl.a. Dalarnas län, något som på sikt är samhällsekonomiskt lönsamt. Centerpartiet föreslår i andra motioner att jordbrukets s.k. ryggsäck lyfts av och därmed att skatten på kväve i handelsgödsel slopas. Regeringens extra satsning på Artdatabanken bör ej genomföras. Inom skogssektorn, som är Sveriges största nettoexportör, finns det ett stort behov av forskning och utveckling. Forskning bör inriktas mot bl.a. svampangrepp och trämaterialens användningsområden samt en generell minskad miljöpåverkan av jord- och skogsbruk.

Jag föreslår i enlighet med vår partimotion Fi234 yrkande 3 (delvis) en, i förhållande till regeringens förslag, ökning av utgiftsramen för budgetåret 2005 med 200 000 000 kr. Den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområdet för år 2006 och de beräknade utgifterna för år 2007 innebär en ökning med 200 respektive 300 miljoner kronor.